

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

De formali confessionis integritate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

inferius p. 5. à n. 154. explicabimus: & hæc ut ita fiant, iudicii natura expostulat. Non enim iudex rectè judicabit, nec congruam pœnitentiam imponet, nisi in specie cognoscat, quid criminis reus commiserit, homicidium, an adulterium, aut simplicem fornicationem. Ceterùm duo sunt modi, quibus species peccatorum declarari possunt: unus, cum species peccati signatè exprimitur, dicendo: *simoniam, fornicationem. &c. commisi*: alter est, cum ipsa peccati species non exprimitur quidem, ipsum tamen factum, ejusque objectum ita describitur, ut peritus Confessarius speciem peccati facillè queat deprehendere, ut, si dicas, te pro beneficio Ecclesiastico impetrando pecuniam dedisse; Confessarius intelliget, commissam à te simoniam esse. Prior modus clarior est & expeditior, magnòque labore sublevat Confessarium in discernenda peccatorum gravitate; sed doctis tantùm convenit, qui species peccatorum dignoscunt; posterior tamen sufficit & vulgò utripatur.

IV. Peccata verò venialia, & mortalia jam semel legitimè expiata, laudabile consilium est, & perquam salutare, ut illa de novo, ista verò iteratò ad Confessionem deferantur; sed posteriora peccata frequenter in memoriam revocare, & Confessario in sacro tribunali exponere, non semper est suadendum, ut diximus *suprà n. 8.* & dicemus *infra suo loco*, nec semper laudabile. Quoniam autem modo confessi quidem, sed non soluta legitimè, sunt expedienda, suo loco dicetur.

De formali Confessionis integritate.

56. Præceptum de materiali Confessionis integritate non est tam rigidum, ut in omni casu occurrente obliget: est enim affirmativum, & hoc ipso more similitium præceptorum non semper ligat, sed possunt varii casus occurrere, in quibus cesset ejus obligatio, ita ut peccata mortalia vel omnia vel saltem aliqua possint innoxie omitti. Et I. quidem casus est, quem moribundi offerunt. Itaque si quis in mortis articulo constitutus nullam prorsus peccati speciem exprimere potest, satis est, quocunque signo in genere peccata confiteri: v. g. si quis repente apoplexiâ tactus, aut lethaliter vulneratus, usu rationis & sermonis privetur, tamen petierit Confessarium, vel aliqua pœnitentis animi signa dederit, vel coram ipso Confessario, vel coram aliis, qui postea id Confessario referant, v. g. genuitum, tunc signum pectoris, pium Crucifixi aspectum vel amplexum, absolvi potest ac debet, quia tali signo saltem in genere se peccatorem ostendit, a deo que generaliter confitetur: quod in tali casu sufficit, cum aliter non possit, & suave Christi jugum ad impossibile non obliget juxta Canones antiquos, *Cap. 7. 8. & 10. causà 26. q. 7. & Cap. 75. Dist. 4. de consecrat.* quod desumptum est ex Concilio Arausicano & Carthaginensi III. & IV. Quin & Rituale Romanum à Paulo V. editum idem habet, cum sic loquitur: Quod si inter confitendum, vel etiam antequam incipiat confiteri, vox & loquela eum deficiat, nunibus & signis conetur, quoad fieri poterit, peccata pœnitentis cognoscere, quibus utcumque in genere

genere vel in specie cognitis, vel etiam, si confitendi desiderium, sive per se, sive per alios ostenderit, absolvendus est: quibus verbis etiam practicus modus agendi cum aegrotis monstratur.

57. 1. Scilicet, si tempus & valetudo patitur, integra & specialis Confessio saltem per interrogaciones est exculpanda. 2. Si id fieri nequeat, saltem aliquod peccatum speciale nutu vel alio signo exprimat. 3. Si nec istud possit, saltem generale quoddam signum doloris petatur, v. g. gemitus, tussio pectoris, oculorum aut manuum in cælum elevatio, aspectus Crucifixi &c. si dubium sit, an ejusmodi signa ex vi morbi, vel ex dolore peccatorum proveniant, absolutio non nisi conditionatè impertienda erit, ne Sacramentum periculo sacrilegii temerè exponatur: si verò signa certa sint, non est opus addere conditionem, ut bene notat Vasq. q. 91. a. 2. d. 1. n. 39. Suar. D. 23. s. 1. n. 4. contra quosdam scrupulosos, qui tunc non est morale periculum sacrilegè irritandi Sacramenti. 4. Si nec prædicta fieri valeant, à præsentibus quaerendum, an non priùs aliquod signum dederit doloris, vel Confessarium petierit: qui, si asserant, absolvendus est: quia eorum testimonium erit quasi Confessio per interpretem. Fill. tr. 7. c. 5. n. 121. Bonac. D. 5. q. 5. s. 2. p. 2. §. 4. diff. 4. n. 10. & alii communiter. 5. Si nullus præsentium id testari queat, sufficiet is, qui vocavit sacerdotem & testatur ipsi est, ægrum doloris indicia dedisse &c. etsi testis iste postea non sit præsens, quando sacerdos invisit moribundum. Fill. n. 123. & cap. 1. n. 18. Tamb. l. 2. c. 10. §. 1. n. 13. & alii, quidquid Diana 3. p. tr. 3.

R. 7. Bonac. l. c. & alii scrupalizent, rati, non posse morientem absolvi per testimonium absentis, idque propter decretum Clementis VIII. qui vetuit, doceri aut practitari eam sententiam, quæ docet, licitum esse absenti sacerdoti per litteras, vel per internuntium Sacramentaliter confiteri, & ab eo absente absolutionem obtinere: quæ verba videntur utrumque membrum, nempe licitum esse absenti confiteri, & licitum esse, absentem absolvi, damnare. Sed quidquid sit, an sani possint per litteras aut nuntium confiteri, modò cum absolvendi sunt, præsens sit sacerdos, & præsentibus impertiatur absolutionem, de moribundis benigniùs sentire licet per ipsum Clementem VIII. cum, ut Bellarminus, Archiepiscopus Armacanus, & alii magni viri partim apud Præpositum q. 4. n. 84. partim apud Coninch. D. 7. d. 10. n. 105. testati sunt, vivæ vocis oraculo declarârunt, suam mentem non fuisse eum casum extremæ necessitatis suo Decreto comprehendere. In articulo ergo mortis valet absentis Confessio, modò præsens absolvatur: quia particula *Te*, quæ in forma absolutionis continetur, denotat præsentiam ipsius absolvendi: vide plura *infra* lib. 2. à n. 95. Advertendum tamen hic est obiter, moribundum sic absolutum, si postea ad se redeat, possitque speciatim confiteri, debere, quæ priùs omiſsa sunt, supplere, & integrè confiteri, Tamb. l. 2. c. 10. §. 1. n. 3. Laym. l. 5. tr. 6. c. 8. n. 9. & alii apud ipsum. Sed enim jam pro articulo mortis alius occurrit casus haud paulò levior, & est

58. II. Quid, si quis in hominem jam moriturum incidat, qui nullum profus

sus signum doloris dedit, nec scitur de-
 disse, poteritne talis nihilominus absol-
 vi? Si in rigore Theologico stemus, non
 poterit, quia tunc nulla adest materia
 proxima Sacramenti, nempe Confessio
 poenitentis exterior & sensibilis, ne ge-
 neraliter quidem & confuse; quæ est
 una ex partibus essentialibus Sacramenti
 Poenitentia. Constat autem, nullum Sa-
 cramentum sine suis partibus posse dari:
 sicut nec quodcumque aliud totum, si
 vel una duntaxat illius pars desit. Verum
 ne miseri hi & in extremis constituti suo
 comperenti destituerentur auxilio, plures
 quam octodecim Auctores, partim ex no-
 stra Societate, partim extranei, rigorem
 illum non parùm mitigarunt, & docue-
 runt, ejusmodi moribundis posse bene-
 ficium Sacramentalis absolutionis imper-
 titi. Quorum præcipuum fundamentum
 est, quod piè & benignè de Christi bo-
 nitate præsumendum sit, noluisse illum,
 ut ab eo absolutionis beneficio repellan-
 tur, de quibus præsumi possit, eos hic
 & nunc ita constitutos esse, ut non sint
 indigni. Quid si ergo, ut revera potest,
 contingat, ut talis moribundus ad Sa-
 cramentum hoc verè sit dispositus; &
 revera, quod etiam evenire potest, det,
 vel saltem conetur dare signa suæ dispo-
 sitionis, quæ tamen à sacerdote, unde
 unde tandem, non agnoscantur esse certò
 talia, eritne idcirco talis deferendus? mi-
 nimè sanè. Sed ut irreverentiæ & sacrile-
 gii periculum, quod Auctores contrarii
 unice timent, evitetur, absolvatur talis
 sub conditione: *si capax es*: sic enim
 cessat dictum periculum, & moribun-
 dus ipse, si conditio verè existat, absol-
 vitur. Hanc sententiam probabilem re-
 R. P. Steoz, Trib. Poenit.

putat Lezzana, T. 3, q. 99, regular. V. Con-
 fessio. n. 11. in eamque valde propendet
 auctor Manualis Pastorum, qui dicitur
 esse noster P. Carolus Mussart. p. 2, n.
 27. Eidemque favet Joannes Sancius,
 qui in selectis D. 44, n. 35. S. advertendum,
 ait, inter duas sententias, quarum una
 Sacramento, altera suscipienti favet, am-
 plectendam esse illam, quæ est in favo-
 rem animæ; qualis est sententia modò
 posita, quam idcirco multis prosequitur
 P. Ludovicus Schildere, in suo, quem de
 Conscientia scripsit, libro: vide plures
 apud Dian, p. 9, tr. 6, Res. 20. & infra
 lib. 2, n. 97.

59. Quoniam ergo juxta modò dicta
 potest sacerdos moribundo, de quo est
 sermo, beneficium Sacramentalis abso-
 lutionis impendere, id ipsum etiam de-
 bebuit. Lugo D. 17, l. 1, n. 20. Suar. D. 23,
 s. 1, n. 15. Coninch. D. 7, d. 10, n. 106.
 Fill. tr. 7, c. 5, n. 123. Valq. T. 4, in 3, p.
 9, q. 91, a. 2, dub. 1, n. 38. Et alii, quos re-
 fert & prolequitur Diana 3, p. 17, 3, R. 9.
 id enim charitas, quam proximo debe-
 mus, suadet, imò & imperat, ut eidem
 in extrema spiritali necessitate constitu-
 to, auxilium, quo modo possumus, fe-
 ramus. Unde etiam si Medicus corpo-
 ris non habeat ullum amplius certum me-
 dium, quo extremè ægotanti medeatur,
 non tantùm potest, sed etiam tenetur
 medium dubium adhibere; modò de eo
 constet, aut probabile sit, ægro potiùs
 profuturum quàm nociturum, ut habet
 Valent. T. 3, D. 3, q. 10, p. 2, non longè
 à fine. S. Non improbo, id ipsum etiam
 poterit medicus, cui animarum cura &
 salus quoquo modo incumbit. Atque
 hoc adeo verum est, ut locum habeat
 P. etiam

etiam in illis, qui contrariam sententiam tenent; quia cum prædictam sententiam propter suam, quam saltem ab insigni auctoritate habet, probabilitatem, possint in praxi tutò sequi, idque sit saluti moribundi valde expediens, imò etiam, si fortè solùm sit attritus, necessarium, ad hoc vel ex charitate, vel si proprii & ordinarii animarum pastores sint, etiam ex Justitia tenentur. Et ideo Vasq. apud Dian. l.c. sacerdotes, nolentes in casu, quo licitum est, moribundum absolvere, non immeritò vocat reos, & necatores animarum: qui proinde etiam meritò timere possunt, ne, quod Dominus apud Ezech. c.3. v.18. & c.33. v.8. minatur, de manu eorum sanguis hominis, ex ea negata Sacramenti administratione pereuntis, requiratur. Verùm jam à moribundis transeamus ad sanos, & sensibus nullatenus destitutos, & videamus, an etiam hi quandoque possint ab integra peccatorum, etiam eorum, quorum memoriam habent, enarratione excusari. Itaque sit;

60. III. Casus de eo, cui post diligens examen, de quo supra p.1. à n.6. factus est dictum, nullum amplius occurrat peccatum. Hic ergo excusatus est abunde ab obligatione referendi omnia, cum ad impossibile nemo queat obligari: ea autem, quæ post accuratam conscientia discussionem in memoriam non veniunt, ut referantur, utique fieri nequit; & idcirco omisio censetur esse involuntaria. Nec aliud requirit, imò nec potest requirere Concilium Trident. cum sess. 14. c.5. omnium peccatorum mortalium particularem Confessionem exigat. Bonac. D. 5, q. 5. s. 2, p. 2, §. 4, n. 3. Coninch.

d. 9. n. 70. Suar. s. 3. n. 2. Fill. tr. 7. c. 5, n. 130.

61. IV. Casus est de eo, qui sine gravi detrimento proprio vel alieno, spirituali vel temporalis, non potest recensere aliquod peccatum. Et talem reticere posse istud peccatum, generatim docent, Coninch. n. 75. Fill. n. 124. Suar. s. 2. n. 1. & alii communiter, bene præsumentes de misericordia Christi, nolentis sua præcepta, quæ positiva sunt, cum tanto dispendio & periculo observari. Hinc, 1. qui metuit, ne subtiliùs examinando, & distinctiùs explicando peccata carnalia, in seipso vel in Confessario turpem delectationem excitet, & in novi peccati periculum se conjiciat, potest ab accuratiore examine, & Confessione abstinere, & paucis se explicare, modò species cognosci possit: nec Confessarius amplius urgere. Neque enim Christus voluit, ut cum tali scandalo & damno spirituali enucleatum examen, aut Confessio institueretur. Fill. l. c. Bonac. n. 11. & alii. 2. Si quis inter confitendum gravi paroxysmo agitetur, ut periculum sit, ne ante absolutionem moriatur, non est expectandus finis Confessionis, sed statim absolvendus, reliquis peccatis omisissis. Bonac. n. 9. & 18. Reginald. l. 8. c. 3. n. 29. Suar. s. 1. n. 2. & alii communiter. 3. Similis necessitas cogere potest, si plures in eodem periculo naufragii, incendii, pestis, prælii &c. versentur, & singulorum integræ Confessiones audiri nequeant, nisi aliqui sine Confessione mori permittantur; tunc quisque audito uno vel altero peccato absolvendus est: quin etiam publicè, si velint, poterunt confiteri levius aliquod & non magnæ infamiae

infamiae aut scandali peccatum : quod si angustia temporis nec hoc permittat, suffecerit generale poenitentiae signum, v. g. qui dolet de peccatis suis, & cupit absolvi, manum eleuet; tunc enim una generali formula omnes absolvere poterit, dicendo: *Ego absolvo vos à peccatis vestris.* Bonac. n. 17. Coninch. n. 74. Henriq. l. 5. c. 12. n. 3. Reginald. l. 6. c. 5. n. 155. & alii. Nam in necessitate sufficit, ut supra n. 56. dixi, generalis confessio.

4. Si Confessarius in audiendis Confessionibus peccavit, & suum hoc peccatum confiteri nequit, nisi unà etiam explicet peccatum poenitentis, qui notus est alteri Confessario, peccatum istud omittendum est, ne violetur sigillum: hujus enim obligatio strictior est, quam integræ Confessionis. Coninch. n. 95. Henriq. l. 5. c. 12. n. 7. Reginald. l. 6. n. 162. 5. Si Confessarius pestiferorum, aut alio contagioso morbo laborantium longas Confessiones audiendo timeat, ut inficiatur, vel ipse jam infectus poenitentes diu detinendo suo contagio afflet, tunc auditis aliquot peccatis absolvat. Bonac. n. 13. Coninch. n. 75. & alii. 6. Quando infirmus non potest, nisi cum magna fatigatione & afflictione corporis, omnia recensere, non est vexandus, sed absolvendus. Bonac. n. 19. Henriq. n. 3. Lit. M. & alii. et si non statim moriturus, sed uno v. g. die verosimiliter supervicturus videatur, ut monet Tanner. T. 4. q. 7. dub. 4. n. 66. benignus enim Dominus hoc tempore gratiae tam rigidam à suis debitoribus non exigit rationem, ut cum tanto incommodo obliget.

7. Qui à sacerdote omnes, quibus vivere possit, habet sumptus, in eum tamen

tam ingratus existit, ut ei porrigat venenum, consanguineam ejus corrumpat &c. poterit tale peccatum reticere, si metuat, ut suus hic Mecænas manum idcirco subtrahat, & sumptus unice necessarios denegat. Coninch. n. 75. 8. Confessionis mutilationem excusabit, si Confessarius non satis fideliter ea, quæ audivit, custodiat, in temulentia omnia effutiat: tunc enim graviora, & quorum manifestatio magis probrosa foret, poterunt omitti. Coninch. n. 75. Tan. l. c. n. 69. Val. & alii. quamvis enim Christus eo maxime sine instituerit Confessionem, ut peccator semet accusans coram Confessario erubesceret, & suimet contemptu illatum DEO cotemptum vindicaret, tamen extra personam Confessarii noluit eam ignominiam propagari. 9. Si femina timeat, ut, si peccatum aliquod confiteatur, Confessarius scandalizetur, aut ipsa ab eodem ad peccandum alliciatur, potest, imò tenetur illud peccatum reticere. Bonac. n. 11. Henriq. n. 6. Coninch. l. c. Navar. c. 7. n. 4. & alii. Cavendum tamen hic est poenitenti, ne de suo Confessario simile quid suspicetur sine gravi fundamento; quale esset, si experientia constaret, eum non esse taciturnum, aut alias audita Confessione duriter tractasse, ad flagitium sollicitasse, aut ad ea flagitia tam propensum esse, ut obvias qualque feminas ad turpia sollicitare non vereatur: alias per similes suspensiones graviter peccaret, ut notum est.

62. V. Casus est de eo, qui suum peccatum explicare non potest, quin simul etiam personam ejusdem peccati sociam exprimat. At si talis prorsus nullum aliud incommodum patiatur præter so-

lam notitiam, quæ de illo datur Confessario & quidem sub arctissimo sigillo, non video causam, quæ ad excusandam Confessionis mutilationem sufficiat juxta dicta. n. 44.

63. VI. Casus est de eo, qui inter peccata mortalia, quibus est obnoxius, habet unum vel alterum reservatum, à quo tamen qui absolvat, aut potestatem absolvendi conferat superior, vel non adest, vel certè adiri non potest. Circa hunc casum variæ sunt auctorum sententiæ. r. enim aliqui ajunt, totam Confessionem potius omittendam esse, quàm ut unum duntaxat peccatum aperiatur, altero per silentium suppresso; nihilominus tamen posse, sed elicita priùs perfecta contritione, Eucharistiam sumi, Vasq. D. 206. c. 2. & T. 4. q. 91. a. 3. dub. 9. & alii, quibus favet Joannes Sancius in selectis D. 32. n. 10.

64. Alii 2. contendunt, mortalia, tam reservata quàm non reservata, aperienda esse Confessario inferiori. Suar. de Euchar. D. 66. s. 4. §. quartus casus. & D. 31. de penit. s. 3. n. 8. Henriq. l. 6. c. 15. n. 5. Bonac. de Euchar. D. 4. q. 6. p. 1. n. 31. Coninch. D. 7. d. 9. n. 86. & alii ferè communiter omnes. Cum enim Sacerdos inferior à non reservatis directè, à reservatis verò indirectè possit absolvere, reverentia, quam Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento debemus, videtur exigere, ut cum aliter non possimus, saltem indirectè absoluti ad eam accedamus, cum obligatione tamen peccata reservata superiori confitendi, ut quis ab ijs etiam directè absolva- tur. Quod si tamen præter peccatum reservatum non nisi solis venialibus grave- ris, certum est, te tunc ad Confessio-

nem non obligari; quia pro reservatis non adest legitimus Confessarius, pro venialibus Confessione non indiges. Tamb. de exped. commun. c. 1. §. 6. n. 20. Poteris tamen, si velis, peccata venialia Sacerdoti inferiori confiteri, ut, dum directè absolveris à venialibus (ab his enim quilibet Sacerdos, etiam non approbatus, absolvere potest) indirectè etiam à reservatis absolvaris. Quod Concilio Trident. non repugnare, Lugo D. 14. de Euchar. s. 5. n. 97. ostendit, & servire potest illis, qui mortalibus quibuscumque gravari difficilem experiuntur (si tamen possint) actum contritionis. Hi enim possunt, imò tenentur, ut tradit Coninch. D. 8. d. 13. n. 106. & q. 80. de Euchar. n. 20. venialia simplici Sacerdoti confiteri omissis mortalibus; sed de utrisque, mortalibus nempe & venialibus, attritionem eliciant: si enim de solis mortalibus, non item de venialibus, atterantur, invalidè confitentur & sacrilegè ob defectum debitæ dispositionis; si enim de venialibus nullam habeant sufficientem attritionem, ab his directè non absolventur, consequenter nec indirectè à mortalibus.

65. Alii denique 3. dicunt, te teneri quidem Sacerdoti inferiori confiteri peccata mortalia non reservata, reservata tamen tacere posse. Lugo D. 14. de Euchar. s. 5. n. 96. Ratio prioris partis est; quia tenemur integrè quantum possumus, confiteri: at nunc illa non reservata confiteri possumus. Neque hoc est dimidiare Confessionem formaliter; sicut nec eandem dimidiat, qui peccata mortalia confitetur omnia, præter id, ex quo, si illud aperiret, grave aliquod damnum mereretur.

erere, v. g. revelationis sigilli. Ratio verò posterioris partis est: ad quid enim peccatum reservatum aperiatur illi, qui nullam in id potest exercere jurisdictionem. Hinc si necessitas confitendi urgeat, poteris simplici sacerdoti confiteri venialia, reservata verò, imò & non reservata, à quibus talis Sacerdos simplex absolvere non potest, reticere: sic enim indirectè etiam à mortalibus absolveris. *Neque dicas*, eum, qui habet peccata reservata & non reservata, non posse inferiori confiteri non reservata, reservata verò superiori, quia, ut habet communissima sententia, Confessio nequit dimidiari: ergo nec in presenti casu id fieri poterit. Non, inquam, hoc dicas, quia antecedens locum duntaxat habet, cum adest superior, cui reservata confiteri possis: hæc autem tertia sententia procedit tantum tunc, cum superior, aut alius habens potestatem non adest. Imò non desunt, qui cum Suar. *D. 25. s. 2. n. 7.* putant, Sacerdotem vel quemcumque, si copiam superioris non habeat, posse inferiori confiteri, & reservata reticere, si alioqui debeat diu differre Confessionem aut Communionem: quia existimant, longam moram esse gravissimam necessitatem, cum inestimabile detrimentum sit, diu privari amicitia Divina. Sed hæc ratio probat, sufficere etiam modicam moram ad Confessionem formaliter integrè faciendam; nam etiam parvo tempore esse inimicum DEI non est modicum quid.

66. Ceterum hæc tres sententia sunt omnes probabiles: poteris ergo ex iis unam, que tibi visa fuerit omnium commodissima, tutò amplecti, semper tamen

cum onere peccata, directè nondum absoluta, aperiendi postea illi, qui habeat potestatem ea directè absolvendi.

67. VII. Casus est, cum ingens est, ut in magnis quandoque festis solet, penitentium concursus, nec, si singulorum Confessiones accuratè audiantur, omnibus satisfieri potest. An ergo poterit Sacerdos, ut à Confessione multi non excludantur, tantum quædam peccata mortalia audire, ceteris in aliud commodius & minùs occupatum tempus translatis. Ita quidem nonnulli, tacito tamen nomine relati apud Coninch. *D. 7. d. 9. n. 93.* putant. Sed hi nimis laxi sunt, & ideo non probantur: quia ejusmodi mutilatio non potest fieri sine scandalo, & gravi offensa penitentium, quorum alii licet ad ejusmodi festa confluant, ut conscientiam funditus exonerent, id tamen dum non impetrant, properante nimirum Sacerdote, & ut plures audire possit, abrumpente Confessiones, pleni morore recedunt & tristitia: alii verò ansam sumunt aucupandi ejusmodi tempus, quo nòrunt se non ita adigendos esse, ut omnia, quorum reos se sciunt, exponant: quod aliud non est, quam ut multi ita confessi Sacrilegium committant, & in peccatorum luro perpetuò hæreant infixi, qui alioqui inde fuissent emerfuri. Nec est, quòd ejusmodi Sacerdotes se credant excusatos, quòd moneant ita sine integra Confessione dimissos, ut proximè redeant, etiam reliqua exposituri: quia tales vix unquam redibunt, rati, se abunde suo confitentium officio satisfecisse, si quacunque ratione absolutionem obtineant. Præstat ergo tales omnino non confiteri, quam

ita absolvi, ut nihilominus suis peccatis innodati è Sacro Tribunali recedant, manentque solliciti de repetenda, ut fanè tenentur repetere, Confessione. Verùm hoc non eò dixerim, ut à Confessione nonnulli repellantur, quòd plures alii audiri possint. Audiantur, qui confiteri, & animæ suæ quietem ac veram cum DEO pacem per id obtinere cupiunt, ut suo hoc fine non fraudentur, hec Confessarii ipsi habeant, quod meritò timeant, ne iuo officio malè sint functi. Meminerint, melius esse paucos bene audire, quàm multos perfunctoriè & malè.

68. Atque hæ sunt causæ, quæ communiter, præter quintam & septimam, creduntur sufficere ad Confessionem materialiter integram non exhibendam. Ut tamen in doctrinæ traditæ praxi & legitimo usu non erretur, nonnulla sunt advertenda. Et I. quidem in ejusmodi Confessione plus reticere non posse, quàm sit necessarium: & ideo qui scit, se peccasse mortaliter, nullatenus autem scire potest, in qua specie, tenetur se de tali peccato ita generatim accusare: item qui metuit, ut ex certo peccato carnali narrato periculum v. g. sollicitationis ad turpia sibi immineat, potest hoc reticere, reliqua verò tenetur confiteri. Coninch. n. 95. Bonac. D. 5. q. 5. f. 2. p. 2. s. 4. n. 20. & alii.

69. II. Ut metus mali alicujus, ex Confessione huic Sacerdoti factâ imminetis, sufficiat ad tacendum peccatum, illum non debere esse levem; sed requiri probabilem opinionem, gravi fundamento subnixam: quale est, si experièntiâ constet, quid alijs contigerit. Bonac. n. 12. Henrig. 6. 12. n. 5. & alii. Ratio est;

quia præceptum de integritate Confessionis est in possessione, à qua ob superveniens dubium vel levem suspicionem pœnitentis de aliquo detrimento sibi eventuro non est deiciendum. Si quis tamen bona fide existimet subesse periculum, quod tamen revera non suberat, nihilominus valebit Confessio manca, suo tempore supplenda, ut jam statim dicetur. Igitur

70. III. Ea, quæ ex justa causa fuerunt omiſsa, speciatim postea, quando nimirum periculum damni, cujus causâ reticabantur peccata, fuerit remotum, in proxima Confessione esse explicanda, & clavibus directè subjicienda, ut, quæ indirectè tantum fuerunt soluta, solvantur etiam directè, idque ex voluntate Christi hoc Sacramentum ita & non aliter instituentis, ut in eo nihil directè dimittatur, nisi in Confessione expressè sit explicatum: Coninch. D. 7. d. 9. n. 77. Non est tamen necesse, peccata, quæ ob inculpatam oblivionem, aut aliam justam causam fuerunt prætermiſsa, quamprimum confiteri, sed quando alias confiteri volueris, v. g. in paschate. Laym. l. 5. tr. 6. c. 8. n. 12. Suar. D. 36. f. 4. dub. 2. n. 6. Henrig. l. 4. c. 4. n. 6. Fill. tr. 7. c. 5. n. 126.

71. IV. Quando solùm agitur de vitando proprio incommodo temporali, posse pœnitentem suo jure cedere, & neglectis illis incommodis omnibus omnia integrè confiteri: secus si proximi detrimentum sit evitandum; huic enim præjudicare non potest. Suar. de Legib. l. 6. c. 7. n. 9. Præposit. de pœnit. q. 7. n. 128. Bonac. n. 12.

72. V. Pœnitentem, si interrogetur à Con-

Confessario de iis peccatis, quæ hîc & nunc ob iustum impedimentum non tenetur confiteri, posse id rotundè negare cum æquivocatione, se non fecisse, scilicet ut teneatur illi dicere. Fagund. l. 3. in 2. præcept. Eccl. c. 2. n. 11. ubi etiam refert Navar. c. 21. n. 38. Coninch. D. 6. d. 3. n. 8. Suar. D. 22. f. 10. n. 4.

73. VI. Non esse licitam alienius peccati mortalis reticentiam, nisi duplex concurrat necessitas, una ex parte pœnitentis, altera ex parte Confessarii: quia nimirum pœnitens hîc & nunc confiteri debet, nec tamen interim alium habere potest, cui sua peccata omnia tutò & sine ullo damno integrè confiteatur. Necessitas autem confitendi hîc non restringitur ad mortis articulum, vel ad præceptum paschale: sed quodcumque Confessio sine gravi infamia, vel scandalo, vel alio notabili detrimento differri non potest. Sic Moniales certis temporibus confiteri debent, & quidem uni certo Confessario, à quo si fortè talia incommoda probabiliter formident, v. g. sollicitationis ad turpia, revelationis sigilli &c. iustam habent causam peccata tali periculo subjecta celandi, donec veniat, cui securè possint totam conscientiam explicare. Unde etiam Concilium Trident. sess. 25. cap. 10. de regularibus statuit, ut Episcopus vel alius superior bis vel ter in anno extraordinarium aliquem Confessarium assignet, cui confiteri possint. Quin imò ipsa longior mora differendæ Confessionis sine alia necessitate jus præbet ita mutilè confitendi: quoniam ipsa diuturnior Sacramenti tam utilis carentia factis gravis & incommoda censetur, ut jam etiam *suprà* n. 65. monui.

74. Sed quanta requiratur distantia, ut non censeatur esse nimia, ad hoc ut Confessarius, cui quis tutò sine periculo queat confiteri, deesse judicari queat, non potest una generali regula decerni: aliqui putant, tres horas (fortè Italicæ) ad hoc sufficere. Ego existimem, neminem urgendum esse, ut magna cum sollicitudine & circumspectione alium Confessarium quærat: sed quemlibet id solùm præstare debere, quod commodè potest, spectatis suis met viribus corporis & ætate; difficultate item itineris, brevitate temporis, tempestatis qualitate, negotiis &c. Bonac. D. 4. de Euchar. q. 6. p. 1. n. 30. Coninch. q. 80. de Euchar. c. 4. d. 2. n. 23. Tamb. in Meth. commun. c. 1. §. 6. n. 19. & alii. sed in tanta religiosorum Confessiones excipientium multitudine & vicinia vix potest ulla occurrere difficultas, ut ob eam facilè censeatur deesse copia Confessarii, cui credi tutò possint ea, quæ alteri quandoque non possunt.

75. Ceterùm ut hæc, quæ hactenus de integritate Confessionis dicta sunt, absolvantur, pro coronide istius materiæ hoc addere non videtur importunum; nempe quatuor fere esse, quæ ab ea integritate abducere possunt. I. est verecundia, & pudor peccati commissi. Huic opponenda est scientia DEI omnia, etiam occultissima, penitissimè videntis & cognoscentis; & futura in die Judicii omnium peccatorum, nisi Confessione deleantur, publica notitia & Confusio. II. est timor & horror pœnitentiæ: contra quem ob oculos statueret Christi & Martyrum cruciatus, gehennæ inexplicabilia, & nunquam in æternum cessatura

atura tormenta & supplicia &c. III. est metusalicujus infamiae, ex peccatorum Confessione incurrendae apud Confessarium, & temporalis damni; siquid restituendum jubeatur. Huic objicienda est æterna ignominia, & bonorum æternorum certissima jactura. IV. est diffidentia & desperatio alicujus peccati vitandis, & contrariæ virtutis v. g. castitatis obtinendæ. Huic opponenda est deliberatio non peccandi ampliùs; gratia, quæ ad id præstandum confertur in hoc Sacramento; subsidia, orationesque Confessarii; Angeli-Custodis, Patronique tutela, & præsidium.

ARTICULUS V.

Explicantur ultima sex conditiones Confessionis.

76. *Conditio XI. Secreta*: id est, ut non fiat publicè coram aliis audientibus, sed coram solo Sacerdote; unde & auricularis dicta est. Non enim tenetur pœnitens alio præter Sacerdotem audiente confiteri: quod satis indicatum est in *Cap. Omnis utriusque sexus, de pœnit. & remiss.* per particulam *Solus*: & novissimè in Concil. Trident. *sess. 14. c. 5.* est apertè expressum. Etsi enim Christus publicam Confessionem, hoc est, quæ fit publicè aliis audientibus, non prohibuit; præstat tamen, & rationi magis consentaneum est, eam facere secretò, ne, dum quis majorem peccatorum suorum vindictam, suisque humiliationem quærit, aliis per eam publicationem lapidem offensionis ponat, & petram scandali. Unde satis constat, non esse quidem de necessitate Sacramenti, ut sit se-

creta, nemine alio præter Confessarium & pœnitentem conscio. Sed adhuc plura alia non inutilia, quæ ad rectam hujus conditionis intelligentiam facere possunt, deduci queunt.

77. I. Est, neminem per se loquendo obligatum esse ad Confessionem faciendam per interpretem. Bonac. *D. 5. q. 5. s. 2. p. 2. s. 2. n. 2.* Navar. *c. 2. n. 5.* Reginald. *l. 6. c. 3. n. 80.* Navar. in *Cap. Fratres, dist. 5. de pœnit. n. 85.* & alii communiter. Non enim credendum est, hoc Sacramentum ita institutum esse, ut fiat cum tanto incommodo, quantum esset in eo, quòd quis priùs alteri quàm ipsimet Confessario teneretur sua detegere peccata. Potest tamen contingere, ut pœnitens quandoque teneatur uti interprete, ut si in articulo mortis constitutus advertat, se non posse perfectam de peccatis gravibus, à quibus hæcenus neque directè, neque indirectè unquam sit absolutus, contritionem elicere, Bonac. *n. 23. & alii.*

78. II. Neminem quoque per se loquendo obligatum esse, peccata sua in particulari confiteri coram aliis audientibus. Nam & hic modus confitendi, ut apparet, est publicus, ad quem nemo obligatur, imò, ut Coninch. *D. 6. d. 2. n. 5.* tradit, cum id nimis durum esset, nec lege humana obligari potest: quod addo, quia hæc lex naturalis dictare potest, ut quis sua peccata, saltem quæ minùs probrosa sunt, teneatur palàm aliis audientibus manifestare in ordine ad absolutionem Sacramentalem obrinendam: v. g. in communi periculo naufragii, pestilentiae, prælii jamjam inchoandi &c. si nimirum & hic advertat quis, se non esse